

Българското население въ Македония образува два големи дъла: съверо-източен и юго-западен. Между тяхъ, покрай левия бръгъ на Вардаръ, се е вмъкнала дълга турска ивица и ги е разделила. През тъхно доближаване става въ ограничено пространство въ Скопската околност.

Съверо-източният дълъ се е ослонилъ на българските земи отъ съверна България и Тракия. Най-съверната частъ на той дълъ между сърбската граница и Бръгалница, е речи безъ чужди приимъси. Има твърдъ малко турци по градоветъ и нищоженъ брой въ селата. Също така е много чиста българската маса въ най-източната частъ на страната, въ долината на Места. Средата между Вардаръ и Струма има голема турска примъсь. Българското население обаче тукъ бързо печели почва и постоянно стъснява прѣдѣлитъ на турцитъ. Презъ сегашния вѣкъ въ долината на Струмица е станала важна етнографска промъна съ намаляванието на турцитъ. На югъ българското население не достига морето. Тукъ то е посрещнато отъ гъсто турско и гръцко население. Вече въ средните вѣкове византийските императори напрѣгнали всички сили да очистятъ крайморието отъ славянини. Турцитъ при своето нахлуване опустошиха тая страна, и българитъ съвсемъ я напуснаха, като оставиха малки дири въ Кушиница Планина и Халкидика, сега речи и тѣ изчезнали.

Една линия, теглена отъ р. Места при станцията Буково до Драма и по-нататъкъ продължена съ малки прѣчуствания до Съръ и Нигрита, ще опреѣдъли въ главни чърти българската южна граница въ той дълъ. Суходолната низина, по която върви железната линия отъ Буково до Драма, е още изцѣло турска; но съверните ѝ ридове сѫ завзети вече съ българо-помашко население. Самата низина около Драма е населена съ българи, които достигатъ р. Драматица. Въ по-ново време българското население прѣминалъ тая река и, измѣшано съ много цигани, завзело низката и плодородна частъ отъ Драмското Поле въ видъ на чифлигари. Пѣ на западъ, въ Зъхна, Драматица дѣли българитъ отъ гръцитетъ. Гръцитетъ прѣминалъ съ селото *Свиленосъ* на съверния ѝ бръгъ, а въ замѣна на това българи се настанили въ село *Анджеиста* на южния бръгъ на реката. Пѣ на западъ дори до Съръ българитъ отстъпялъ отъ реката и пазятъ подножието на планините, а южната хълмиста частъ отъ Зъхна е завзета отъ турци християни и гръци. Въ ново време български чифлигари, измѣшани пакъ съ цигани, се вмъкнали покрай низките бръгове на езеро Тахино и